ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Шымкент ҚАЛАСЫ
БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
ЖШС"Dostyk School Shymkent"

Шымкент қаласы, Солтүстік-
Батыс мөлтек ауданы, 1864
учаскесі
e-mail:
dostyq.schoolshymkent@gmail.com

РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН
УПРАВЛЕНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ
ГОРОДА Шымкент
ТОО "Dostyk School Shymkent"

город Шымкент, мкр.Северо-
Запад,уч.1864
e-mail:
dostyq.schoolshymkent@gmail.com

БҰЙРЫҚ
2025 жылғы .2....қыркүйек
Шымкент қаласы

ПРИКАЗ
№ 264
город Шымкент

Психологиялық қызметтің жұмысын ұйымдастыру туралы

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі « білім беру ұйымдарындағы психологиялық – педагогикалық қолдау қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» № 92 бұйрығына сәйкес, Қалалық білім басқармасының Әдістемелік орталығының 2022 жылғы 06 қыркүйектегі №1188 хаты негізінде мектепте психологиялық қызметтің жұмысын ұйымдастыру мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Dostyk School Shymkent мектебінде психологиялық қызметті ұйымдастыру құрамы төмендегідей бекітілсін:
   1. Төреахмет А.К - директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары;
   2. Жамалбеков А.К- директордың бейіндік ісі жөніндегі орынбасары;
   3. Әбдуқадыр Г.Ә - педагог-психолог

2. Лауазымдық міндеттеріне сәйкес білім алушылар мен тәрбиеленушілердің психологиялық-педагогикалық қолдау процесіне қатысып, ата-аналар және өзге де заңды өкілдермен өзара іс-қимыл жасау сынып жетекшілеріне, пән мұғалімдеріне, медицина қызметкерлеріне жүктелсін.

3. Психологиялық қызметтің жұмысы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің 2022 жылғы 25 тамыздағы № 377 «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидалары» бұйрығына сәйкес жүргізілсін.

4. Баланың құқықтарын қорғау жөніндегі Конвенцияға сәйкес мектепте жеке адамды тәрбиелеу, білім беру, дамыту және әлеуметтік қорғау, жеке адамның құқықтарын қорғау жөніндегі іс-шаралар кешенін жүзеге асыру Психологиялық қызметке жүктелсін.

5.Психологиялық қызметтің жұмысы баланың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау саласындағы халықаралық актілерді, заңдарды, ҚР Президенті мен Үкіметінің жарлықтары мен өкімдерін, білім беруді басқару

органдарының шешімдерін, мектеп Жарғысын және психологиялық қызметтің ережелерін қатаң сақтауға, ата-аналардан жазбаша түрде рұқсат алуға негізделсін.

6.Психологиялық қызмет жұмысын үйлестіруді директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары А.К.Төреахмет жүзеге асырсын.

7. Бұйрықтың орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.

Мектеп директоры: И.Х.Хамидов

Бұйрықпен таныстым: Ташыстым Төреа
қолы қолтаңбаның толық мәні

Бұйрықпен таныстым: Таныстым
қолы қолтаңбаның толық мәні

Бұйрықпен таныстым: Таныстым
қолы қолтаңбаның толық мәні

ПЕДАГОГ-ПСИХОЛОГТЫҢ ЖҰМЫСЫН ТАЛДАУ
(2025–2026 оқу жылы)

Білім беру ұйымының атауы: Dostyk school Shymkent
Білім алушылар контингенті (10–11 сыныптар): 374
Қолданыстағы психолог (Аты-жөні, еңбек өтілі, санаты):
Әбдуқадыр Гаухар Әбдіәзизқызы, 1 жыл, педагог.

Талдаудың мақсаты:
2025–2026 оқу жылының бірінші жартыжылдығындағы білім беру процесін психологиялық сүйемелдеудің тиімділігіне жан-жақты мониторинг жүргізу және бағалау, сондай-ақ алынған диагностикалық мәліметтер негізінде жұмыстың басым бағыттарын анықтау.

Міндеттері:
1. 10–11 сынып оқушыларының алғашқы және тереңдетілген диагностикасының нәтижелерін талдау.
2. Консультациялық көмекке жүгіну динамикасы мен құрылымын бағалау.
3. Оқушылардың түрлі санаттарымен жүргізілетін түзету-дамыту жұмыстарының тиімділігіне талдау жасау.
4. Буллингтің және аутоагрессивті мінез-құлықтың алдын алу бойынша профилактикалық қызметтің нәтижелерін жүйелеу.

Әдістемелер атауы	Сынып	Қамтылғандар	% қамту көрсеткіші	Қағаз жүзінде	Оқушы саны «сары» аймақ	Оқушы саны «қызыл» аймақ
Бектің үмітсіздік шкаласы (BHS)	**10 сынып**	**120**	**76,9%**	+	**2**	**0**
Д. Ольвеус «Буллинг» сауалнамасы	**10-11 сынып**	**374**	**100%**	+	**0**	**0**
Филлипс Б. «Мектептегі мазасыздық деңгейі» тесті	**10-11 сынып**	**335**	**89,5%**	+	**20**	**0**
«Өркен» экспресс-сауалнамасы	**10-11 сынып**	**215**	**85,3**	+	**0**	**0**
Жалғыздық сезімі (Д. Рассел, М. Фергюсон)	**10 сынып**	**156**	**91,9%**	+	**15**	**0**
Өміршеңдік сауалнамасы (С. Мадди, Д. Леонтьев)	**10-11 сынып**	**141**	**90,9%**	+	**31**	**1**

«Жалғыздық» сауалнамасы (С. Г. Корчагина)	**11 сынып**	**149**	**80,5%**	+	**4**	**0**
Интернетке тәуелділік. К.Янг	**10-11 сынып**	**344**	**86,4%**	+	**2**	**0**

5. Келесі кезеңге міндеттер қою үшін психологиялық қызметті ұйымдастырудағы жүйелі мәселелерді (соның ішінде бейінді емес жүктемені) және жетістіктерді анықтау.

Кеңес: Есепті толтыру кезінде әр бөлім бойынша нақты сандар мен пайыздық көрсеткіштерді пайдалану талдаудың сапасын арттырады.

І БЛОК. ДИАГНОСТИКАЛЫҚ ЖҰМЫС

І БӨЛІМ БОЙЫНША ҚЫСҚАША АНАЛИТИКАЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ

- Бектің үмітсіздік шкаласы (BHS) нәтижесінде оқушылардың эмоционалдық жағдайы жалпы тұрақты екені анықталды. Кейбір оқушыларда орташа көрсеткіштер байқалғанымен, айқын үмітсіздік белгілері анықталған жоқ.
- Д. Ольвеус «Буллинг» сауалнамасы бойынша сыныптарда қолайлы психологиялық ахуал қалыптасқаны байқалды. Кейбір оқушыларда жекелеген мазасыздық элементтері кездескенімен, буллингтің айқын белгілері анықталмады.
- «Сыныпішілік қарым-қатынас» социометриясы (КОК) нәтижесінде оқушылар арасындағы қарым-қатынас деңгейі жалпы жақсы екені анықталды. Кейбір оқушыларда орташа бейімделу көрсеткіштері байқалғанымен, айқын әлеуметтік оқшаулану анықталмады.
- Филлипс Б. «Мектептегі мазасыздық деңгейі» тесті бойынша оқушылардың көпшілігінде мазасыздық деңгейі қалыпты болды. Кейбір білім алушыларда орташа мазасыздық көрсеткіштері байқалғанымен, айқын психологиялық қиындықтар анықталған жоқ.
- «Өркен» экспресс-сауалнамасы нәтижесінде оқушылардың психологиялық ахуалы тұрақты екені байқалды. Кейбір оқушыларда эмоционалдық шаршаңқылықтың орташа деңгейі кездескенімен, айқын қиындықтар байқалмады.
- Жалғыздық сезімі (Д. Рассел, М. Фергюсон) әдістемесі бойынша кейбір оқушыларда орташа деңгейдегі жалғыздық сезімі байқалғанымен, айқын әлеуметтік оқшаулану анықталған жоқ.
- Өміршеңдік сауалнамасы (С. Мадди, Д. Леонтьев) нәтижесінде оқушылардың күйзеліске төзімділігі мен бейімделу қабілеті қалыпты деңгейде екені анықталды. Кейбір оқушыларда орташа көрсеткіштер байқалғанымен, айқын қиындықтар анықталмады.
- «Жалғыздық» сауалнамасы (С. Г. Корчагина) барысында кейбір оқушыларда орташа деңгейдегі жалғыздық сезімі байқалғанымен, әлеуметтік оқшаулану белгілері анықталған жоқ.

және тұлғалық дамуына қолдау көрсету және Ұбт алдындағы мазасыздық пен үрейдің алдын алу болды .

Жұмыстар барысында оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес бейімделу, достық пен сыйластық, буллингтің алдын алу, эмоцияларды басқару, өзіне деген сенімділікті арттыру, топпен жұмыс жасау және тиімді қарым-қатынас орнату бағыттарында түрлі психологиялық жаттығулар мен ойын элементтері қолданылды.

Тренингтер барысында оқушылар белсенді қатысып, өз ойларын еркін жеткізуге, бір-бірін тыңдауға, қолдау көрсетуге және жағымды қарым-қатынас орнатуға дағдыланды. Жүргізілген жұмыстар оқушылардың мектептегі психологиялық жайлылығын арттыруға оң ықпал етті.

Өтілген тренингтер тақырыптары:

1.«**Мені не бақытты қылады**»

2. «**Мен ерекше адаммын**»

3. **ҰБТдағы алдындағы стрессті төмендетеміз.**

4.(**Күйзеліс және шешім (жастар арасындағы психологиялық қиындықтарды жеңу**) -11 сынып

5.(**Критикалық ойлау дағдыларын дамыту**) -10 сынып

6. (**Ұбт кезіндегі мазасыздық пен қорқынышты жеңу**)-11сынып

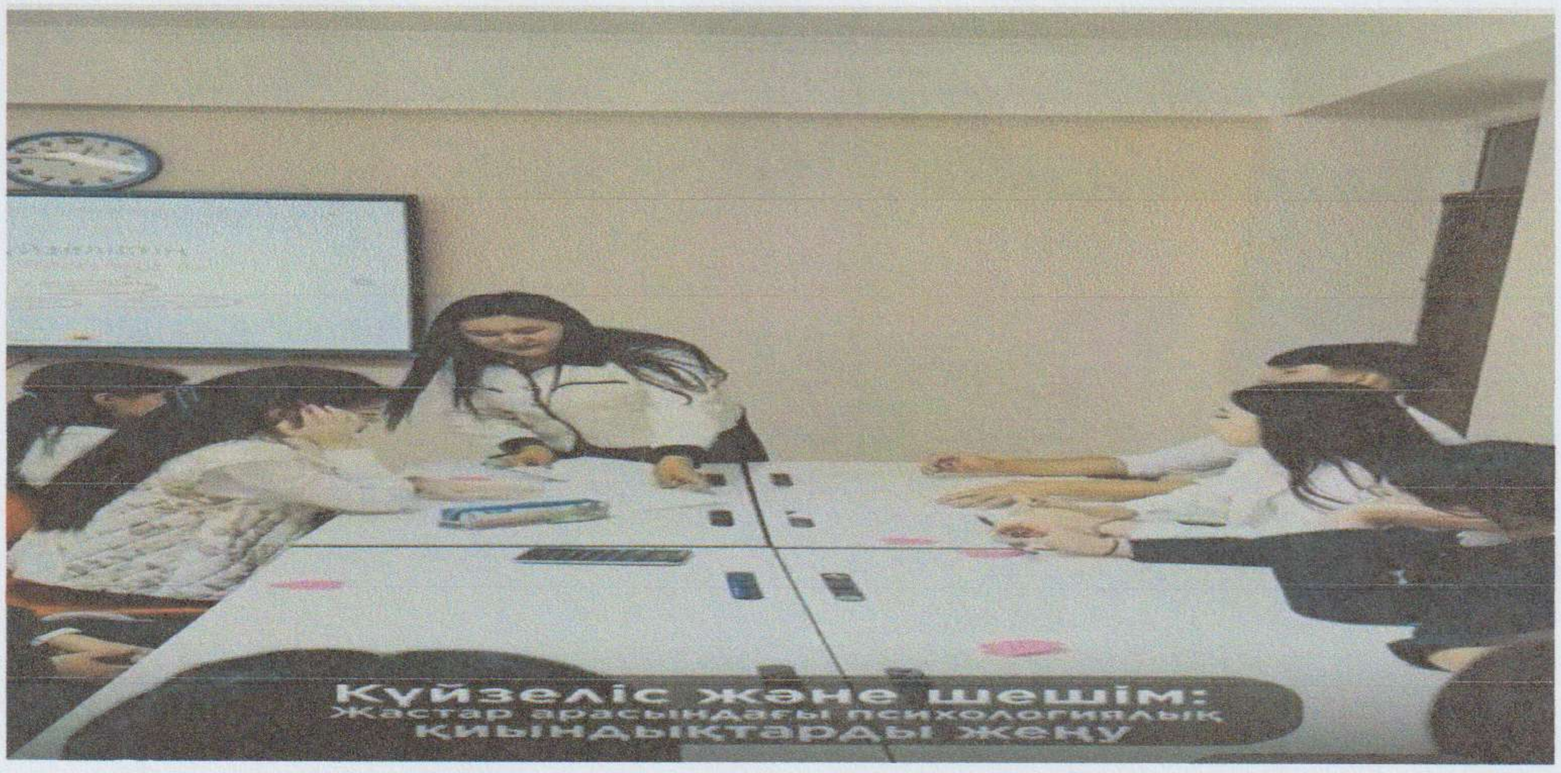

https://www.instagram.com/reel/DXg8h49jA6h/?igsh=MXBkN3Vja3I5YzI3NQ==

Оқу жылы барысында мектеп психологы ата-аналармен жүйелі түрде профилактикалық жұмыстар жүргізіліп отырды. Атап айтқанда, буллингтің алдын алу, бала қауіпсіздігі, ата-ана мен бала арасындағы дұрыс қарым-қатынас орнату, эмоционалдық саулықты сақтау және психологиялық қолдау көрсету бағыттарында ақпараттық жадынамалар таратылды.

Сонымен қатар, ата-аналарға балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып қолдау көрсету, эмоционалдық жағдайына назар аудару, сенімді қарым-қатынас қалыптастыру және қауіпсіз орта құру туралы түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Жүргізілген жұмыстар ата-аналардың психологиялық-педагогикалық сауаттылығын арттыруға және отбасы мен мектеп арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға бағытталды.

Оқу жылы барысында 10–11 сынып оқушылары арасында профилактикалық және алдын алу жұмыстары жүргізілді. Жұмыстардың негізгі мақсаты – оқушылардың психологиялық саулығын нығайту, қауіпсіз мінез-құлық қалыптастыру, құқықбұзушылықтың, буллингтің, аутодеструктивті мінез-құлықтың және зиянды әдеттердің алдын алу болды.

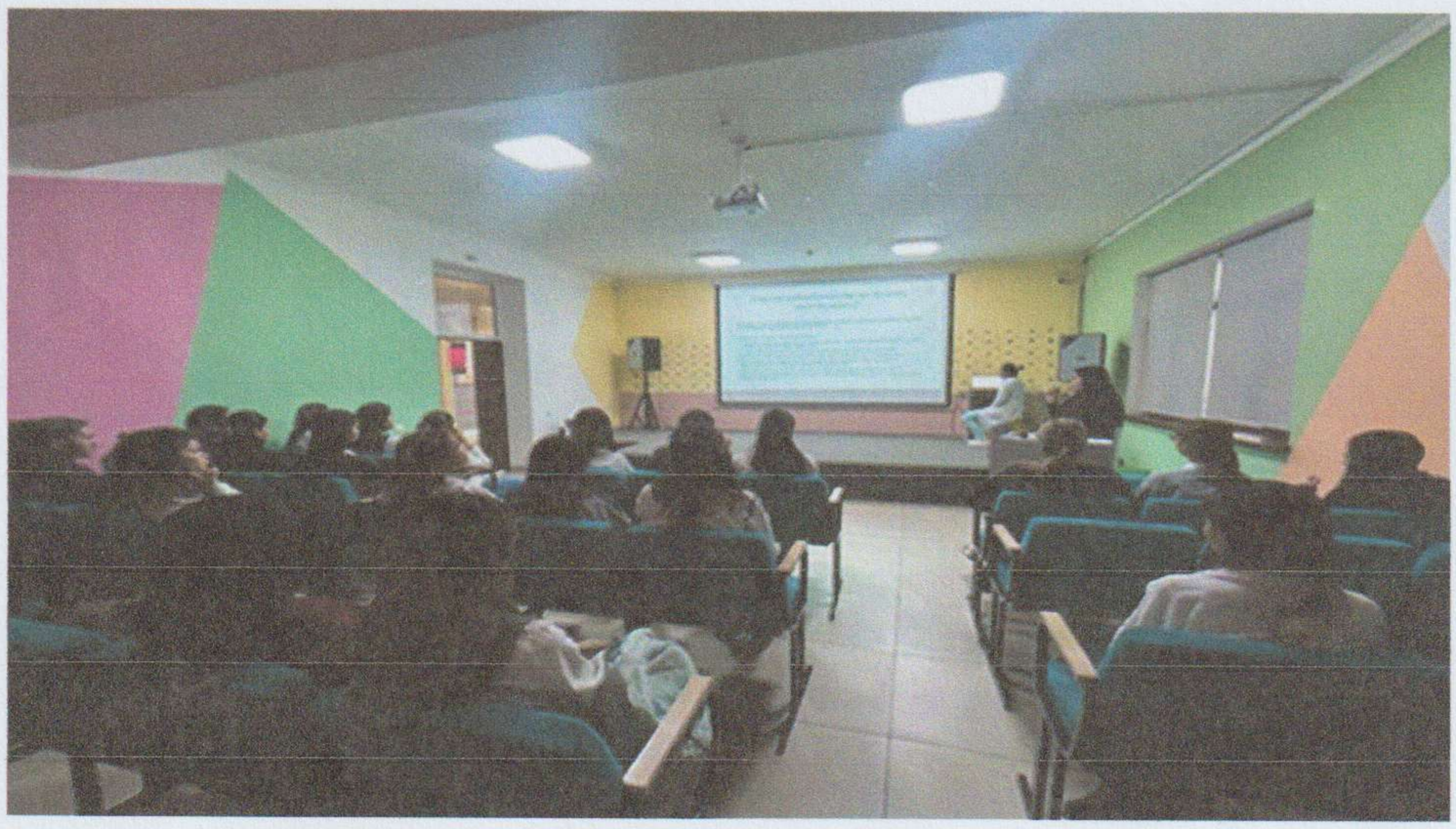

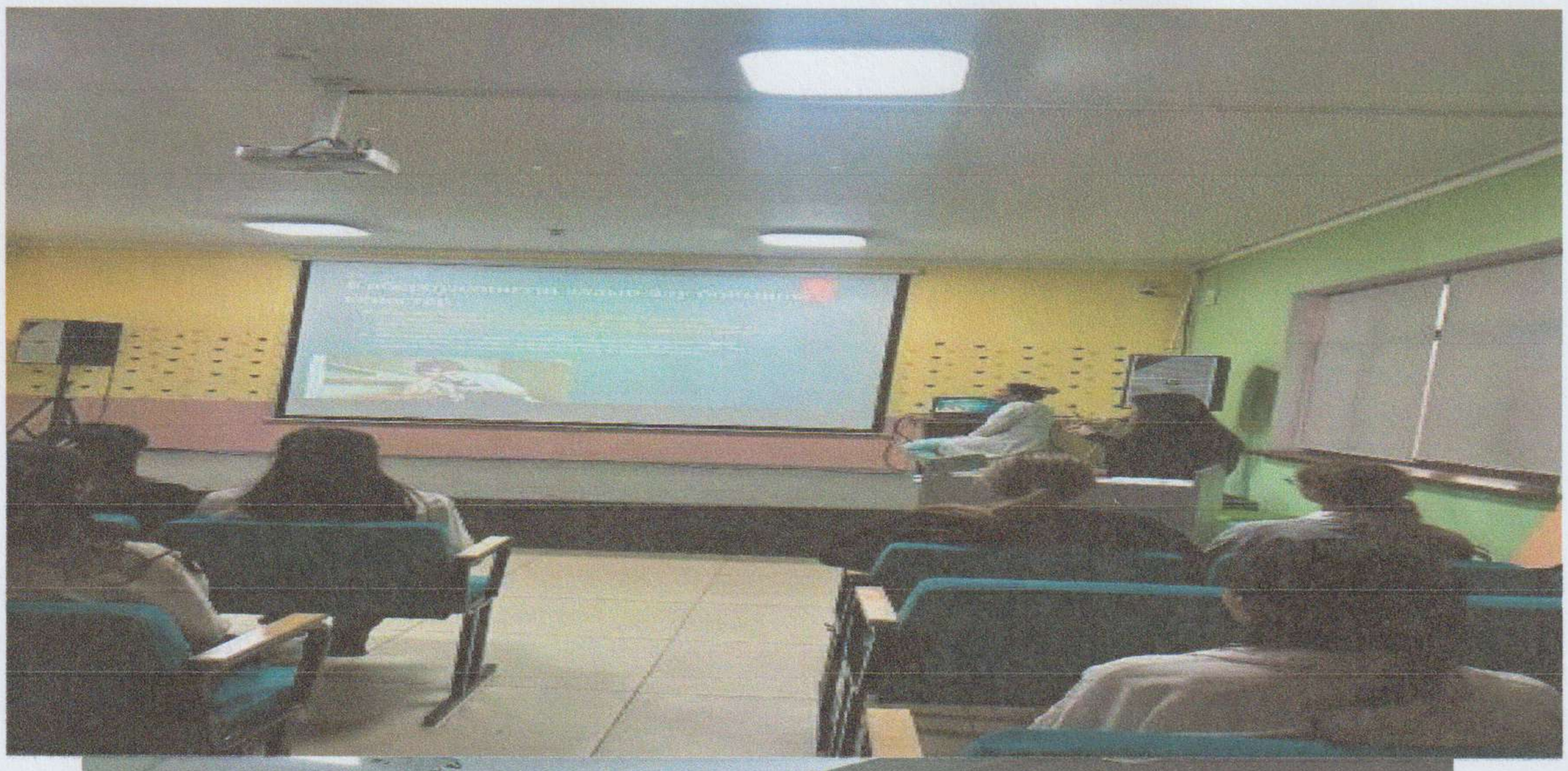

Алдын алу жұмыстары барысында психологиялық тренингтер, ақпараттық-түсіндіру сабақтары, пікірталастар, сауалнамалар және жеке кеңес беру жұмыстары ұйымдастырылды. Оқушыларға эмоцияларды басқару, стрессті жеңу, тиімді қарым-қатынас орнату және Ұбт алдындағы мазасыздық пен үрейдің алдын алу, өзара сыйластықты сақтау және қиын жағдайларда көмек сұрай білу дағдылары туралы ақпараттар берілді.

Жүргізілген жұмыстар оқушылар арасында жағымды психологиялық ахуал қалыптастыруға, жауапкершілік пен өзін-өзі бақылау дағдыларын дамытуға бағытталды.

Өтілген сабақтар тақырыбы

1.Аутодеструктивті мінез-құлықтың және буллинг,киббербуллингтің алдын-алу психологиялық ағарту.

2. Жасөспірімдер арасындағы лудамония және темекі ,нашақорлық бойынша оқушылар арасында түсіндіру жұмыстарын ауыстыру.

3.Қыз балалар арасындағы құқықбұзушылықтың алдын алу. «Қауіпсіз мінез-құлық және жауапты таңдау» психологиялық тренингі

4. «**Өмірді сүйе білейік**» атты психологиялық тренингі

5. Қыздар арасындағы ерте жүктіліктің алдын алу және психикалық денсаулықты сақтау психологиялық ағарту жұмыстары

Қорытындылай келе, 2025–2026 оқу жылының басында 10–11 сынып оқушылары арасында жүргізілген таныстыру және психологиялық қолдау

жұмыстары оқушылардың бір-бірімен жақын қарым-қатынас орнатуына, мектеп ортасында өзін еркін әрі қауіпсіз сезінуіне бағытталды. Ұйымдастырылған психологиялық тренингтер мен түсіндіру жұмыстары барысында оқушыларға достық, өзара сыйластық, қолдау көрсету, эмоцияларды дұрыс жеткізу және жеке шекараларды құрметтеу туралы маңызды ақпараттар берілді.

Жүргізілген жұмыстар барысында оқушылар топтық жаттығулар мен психологиялық ойындарға белсенді қатысып, бір-бірін тыңдау, түсіну, өз ойын еркін жеткізу және жағымды қарым-қатынас орнату дағдыларын дамытуға мүмкіндік алды. Сонымен қатар, оқушылар арасында сенімді атмосфера қалыптастыруға, эмоционалдық тұрақтылықты нығайтуға және ұжымдық бірлікті арттыруға бағытталған жұмыстар жүргізілді.

Нәтижесінде оқушылардың мектепішілік психологиялық ахуалы жақсарып, сыныптар арасындағы өзара қарым-қатынас мәдениетінің қалыптасуына оң әсерін тигізді. Оқушылардың бір-біріне құрметпен қарау, қолдау көрсету және ортақ ортада өздерін сенімді ұстау дағдыларының дамуына ықпал етті. Алдағы уақытта да оқушылардың психологиялық саулығын қолдау және жағымды орта қалыптастыру бағытындағы жұмыстар жалғасын табады.

1. **Ата-аналар мен жұмыс:** ата-аналар арасында буллинг пен кибербуллингтің алдын алу, 10-сынып және оқушыларының бейімделу ерекшеліктері, емтихан алдындағы күйзеліс пен эмоционалдық қолдау тақырыптарында тренингтер, түсіндіру кездесулері өткізілді. Кездесулер барысында ата-аналарға балалардың психологиялық жағдайын қолдау, қауіпсіз қарым-қатынас орнату және мазасыздықтың алдын алу бойынша ұсыныстар берілді. Сонымен қатар ақпараттық-түсіндірме жадынамалар таратылып, психологиялық қолдау бойынша кеңестер ұсынылды.

2. **Ақпараттық орта:** Оқушылармен жұмыс: білім алушылардың эмоционалдық жағдайын тұрақтандыру, жағымды психологиялық ахуал қалыптастыру және мектепке деген қызығушылығын арттыру мақсатында оқушылармен тұрақты түрде көңілді үзілістер, психологиялық сергіту жаттығулары, тренингтер мен топтық ойындар ұйымдастырылып өткізілді. Іс-шаралар барысында оқушылардың өзара қарым-қатынасын нығайтуға, эмоционалдық сергітуге және жағымды көңіл күй қалыптастыруға ерекше назар аударылды.

III БЛОК. КОНСУЛЬТАЦИЯЛЫҚ ЖҰМЫС ЖӘНЕ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР (ТЖ) *(Жеке өтініштер және дағдарыстық жағдайларға әрекет ету)*

1. Консультациялар статистикасы, барлығы:

Өтініш бергендер	Саны	Сұраныс	Саны
Оның ішінде балалар		Буллинг	-
Оның ішінде педагогтар	19	Зорлық-зомбылық	-

Оның ішінде ата-аналар	3	Сыныптастарымен жан-жал	-
		Бала мен ата-ана қатынасы	1
		Басқасы (диагностикасы нәтижесінде)	43

- Оқушылардан түскен өтініштер: 22+43 (диагностика нәтижесінде)
- Ата-аналардан: 3
- Мұғалімдерден: 19
- **Негізгі сұраныстар:** Кеңес беруге негізгі сұраныстар диагностика нәтижелері негізінде анықталды. Диагностикалық жұмыстар барысында оқушылардың эмоционалдық жағдайы, мазасыздық деңгейі, сынып ішілік қарым-қатынасы, бейімделу ерекшеліктері және тұлғалық даму бағыттары зерттеліп, соған сәйкес жеке және топтық кеңес беру жұмыстары ұйымдастырылды.

2. **Төтенше жағдайлар мен дағдарыстық жағдайлар:** бұл бағыт бойынша сұраныс тіркелмеді.
3.
4. IV БЛОК. ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖҰМЫС

(Маманның өз біліктілігін арттыру бағытындағы жұмысы)

Нормативтік-құқықтық база:

- Қазақстан Республикасының Конституциясы
- Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы
- Қазақстан Республикасының «Баланың құқықтары туралы» Заңы
- Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмысын ұйымдастыруға қатысты нормативтік құжаттары
- Оқушылардың психологиялық саулығын сақтау, бейімделуін қолдау және қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыруға бағытталған әдістемелік ұсынымдар
- Мектеп әкімшілігінің бұйрықтары мен жоспарлары
- Педагог-психологтың жылдық және айлық жұмыс жоспары

Қалалық/аудандық әдістемелік бірлестіктерге (ӘБ) қатысу:

«Мектептегі психологиялық орта: буллингтің алдын алу және қолайлы ортаны қалыптастыру» тақырыбындағы педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу аясындағы шеберлік сыныбы

VI БЛОК. ҚОРЫТЫНДЫ ТАЛДАУ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕР

(Басшылық пен тексерушілер үшін ең маңызды бөлім)

1. Жартыжылдық ішіндегі негізгі жетістіктер:

□ Оқушылардың психологиялық ахуалы тұрақты деңгейде сақталды, психологиялық қолдау мен алдын алу жұмыстары жүйелі жүргізілді.

□ Скринингтік және диагностикалық зерттеулермен оқушылар 100% қамтылды.

- Психологиялық түзету-дамыту, бейімдеу және профилактикалық жұмыстар нәтижесінде оқушылар арасындағы эмоционалдық тұрақтылық пен тұлғааралық қарым-қатынас көрсеткіштері жақсарды.
- Оқушылардың мектеп ортасына бейімделуі мен психологиялық саулығын қолдау бағытындағы жұмыстар тиімді жүзеге асырылды. Психологиялық қызмет барысында оқушыларға уақтылы кеңес беру, тренингтер мен профилактикалық іс-шаралар тұрақты ұйымдастырылды.

2. Анықталған мәселелер:

Психологиялық-педагогикалық мәселелер:

- Ата-аналар жиналыстарын өткізу кезінде ата-аналардың толық қатысуында уақыттық және ұйымдастырушылық қиындықтар кездесті.
- Оқушылардың психологиялық ахуалы тұрақты деңгейде сақталып, профилактикалық, түзету-дамыту және кеңес беру жұмыстары жүйелі түрде жүргізілді.
- Оқушылар арасында жағымды психологиялық орта қалыптастыру, эмоционалдық тұрақтылықты қолдау және қауіпсіз қарым-қатынас мәдениетін дамыту бағытындағы жұмыстар тұрақты ұйымдастырылды.

2026–2027 оқу жылына арналған ұсыныстар мен басым міндеттер:

✓ Оқушылардың психологиялық саулығын сақтау және қолдау бағытындағы профилактикалық жұмыстарды жүйелі жалғастыру;

✓ Бейімделу кезеңіндегі 10-сынып оқушыларымен психологиялық сүйемелдеу жұмыстарын күшейту;

✓ Оқушылардың эмоционалдық тұрақтылығын, қарым-қатынас мәдениетін және өзін-өзі реттеу дағдыларын дамытуға бағытталған тренингтер ұйымдастыру;

✓ Буллинг, кибербуллинг және аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу бойынша профилактикалық іс-шараларды тұрақты өткізу;

✓ Ата-аналармен серіктестік байланысты нығайту және психологиялық ағарту жұмыстарын жандандыру;

✓ Педагогтардың эмоционалдық күйзелісінің алдын алу және психологиялық қолдау көрсету жұмыстарын жалғастыру;

✓ Психологиялық қызмет құжаттарын жүйелеу мен цифрлық форматта жүргізу жұмыстарын жетілдіру;

✓ Жеке және топтық кеңес беру жұмыстарын тиімді ұйымдастыру үшін қолайлы психологиялық орта қалыптастыруға ықпал ету.

Педагог-психолог: Әбдуқадыр Гаухар Әбдіәзизқызы

Есеп толтырылған күні: «25 » мамыр 2026 ж.

ЖШС «Dostyk school Shymkent» мектебі

Мектеп педагог-психологтерінің 2025- 2026 оқу жылы барысында педагог-психолог атқарылған жұмыстарының Статистикасы.

Педагог-психолог: Әбдуқадыр Гаухар Әбдіәзизқызы

Шымкент қаласы

ЖШС «Dostyk school Shymkent» мектебі

10-11 сынып оқушыларына жүргізілген психодиагностикалық зерттеу жұмысының қорытынды

Хаттама және Анықтамалары

- **Зерттеу тақырыбы:** Аутодеструктивті мінез-құлықты диагностикалау
- **Жүргізу күні, уақыты:** қыркүйек, 2025 ж **Хаттама №1**
- **Зерттеу пәні және объектісі:** 10 а,ә,б,в,г,е,и,ж сынып оқушылары
- **Зерттеу әдістемесі, авторы:** А. Бектің үмітсіздік шкаласы
- **Мақсаты:** Жеке тұлғаның аутодеструктивті мінез-құлыққа бейімділігін анықтау және алдын алу.
- **Міндеттері:** Балаларға қажетті функциялардың дәрежесін анықтау

№	Сыныбы	Аты – Жөні	балл	Бек тест жауабы
1	10 А	Амиров Асылхан	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
2	10А	Алхатай Жанасыл	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
3	10А	Адина Абзал	7	Жеңіл үмітсіздік
4	10А	Бауыржанұлы Жан	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
5	10А	Жамал Сымбат	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
6	10А	Ержан Шапағат	5	Жеңіл үмітсіздік
7	10А	Еркін Демеу	5	Жеңіл үмітсіздік
8	10А	Есет Ерасыл	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
9	10А	Насифалла Инабат	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
10	10А	Жақсыбай Жания	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
11	10А	Оразов Райымбек	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
12	10А	Шегибаева Медина	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
13	10А	Шірімбет Аңсар	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
14	10А	Жарылқасым Ерасыл	11	Орташа үмітсіздік
15	10А	Кәдір Айдос	5	Жеңіл үмітсіздік
16	10А	Қалмырза Әйбек	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
17	10А	Захидин Нұрасыл	5	Жеңіл үмітсіздік
18	10А	Сәкен Мағжан	4	Жеңіл үмітсіздік
19	10А	Нұрмахамбет Бейбарыс	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
20	10А	Халық Ахметжан	4	Жеңіл үмітсіздік
1	10Ә	Аскербекқызы Томирис	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
2	10Ә	Сапарлы Ерхан	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
3	10Ә	Тлесбек Дулат	4	Жеңіл үмітсіздік
4	10Ә	Эркинова Муслима	7	Жеңіл үмітсіздік
5	10Ә	Мухаддас Арсен	8	Жеңіл үмітсіздік
6	10Ә	Семибев Алижан	4	Жеңіл үмітсіздік
7	10Ә	Абдразақ Айпен	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
8	10Ә	Нияз Зере	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
9	10Ә	Құрбан Әсел	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
10	10Ә	Мұхамеджанов Мырзатай	5	Жеңіл үмітсіздік
11	10Ә	Қуатова Әсел	5	Жеңіл үмітсіздік
12	10Ә	Насырла Кәусар	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
13	10Ә	Қамбар Айханым	7	Жеңіл үмітсіздік
14	10Ә	Сейдазим Еркеназ	2	Үмітсіздік анықталған жоқ

15	10Ә	Талғат Кәусар	4	Жеңіл үмітсіздік
16	10Ә	Каналбек Шамсиябану	7	Жеңіл үмітсіздік
17	10Ә	Үрістембек Алуа	4	Жеңіл үмітсіздік
1	10 Б	Амиралиева Дилнура	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
3	10Б	Батыршаұлы Дінислам	6	Жеңіл үмітсіздік
4	10Б	Кеңесалы Алинұр	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
5	10Б	Кенжеқара Дінмұхаммет	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
6	10Б	Жаксибек Алтынбек	6	Жеңіл үмітсіздік
7	10Б	Шаншархан Жалғас	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
8	10Б	Бахтияр Бибинур	6	Жеңіл үмітсіздік
9	10Б	Полатқызы Жанерке	4	Жеңіл үмітсіздік
10	10Б	Мухидин Кәусар	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
11	10Б	Қалдыбек Мерей	9	Орташа үмітсіздік
12	10Б	Бейсенбай Мейірман	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
13	10Б	Шардарбек Назерке	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
14	10Б	Нұрмуратова Айша	5	Жеңіл үмітсіздік
15	10Б	Шыңғысхан Мерей	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
16	10Б	Тұрдықұл Мұхаммеджан	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
17	10Б	Нурмухамадова Аида	6	Жеңіл үмітсіздік
18	10Б	Мұратбек Арайлым	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
19	10Б	Джангибаева Ақерке	7	Жеңіл үмітсіздік
20	10Б	Оразбек Айжамал	5	Жеңіл үмітсіздік
21	10Б	Исмак Гүлім	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
1	10В	Анаркулова Шапағат	10	Орташа үмітсіздік
2	10В	Садық Нұржау	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
3	10В	Имамбердиев Нуржас	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
4	10В	Молдағали Марғұлан	7	Жеңіл үмітсіздік
5	10В	Көбей Ибрагим	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
6	10В	Кенжебай Нұрғиса	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
7	10В	Абдразақ Ғалымжан	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
8	10В	Нұрислам Хасенұлы	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
9	10В	Амангелді Айдана	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
10	10В	Алиева Айзере	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
11	10В	Оңалбай Мансұр	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
12	10В	Ахметжан Ерасыл	4	Жеңіл үмітсіздік
13	10В	Оразбай Ансар	6	Жеңіл үмітсіздік
14	10В	Али Алинұр	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
15	10В	Орынбек Мейіржан	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
16	10В	Азаматұлы Абдуғани	4	Жеңіл үмітсіздік
17	10В	Бейбіт Ернұр	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
18	10В	Джакипбекова Жанар	7	Жеңіл үмітсіздік
19	10В	Сабит Ержан	1	Үмітсіздік анықталған жоқ

№	Сыныбы	Аты – Жөні	балл	Бек тест жауабы
1	10г	Бахтыбай Байболыс	4	Жеңіл үмітсіздік
2	10г	Серікбай Балауса	7	Жеңіл үмітсіздік
3	10г	Беркін Дания	5	Жеңіл үмітсіздік
4	10г	Жұмагелді Жания	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
5	10г	Оразбай Исмайл	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
6	10г	Берікбай Дарын	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
7	10г	Өмір Бейбарыс	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
8	10г	Түймебай Іңкәр	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
9	10г	Абдурахман Алтынай	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
10	10г	Өтембай Хабибрахман	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
11	10г	Сахабай Рамазан	4	Жеңіл үмітсіздік
12	10г	Асылбекқызы Томирис	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
13	10г	Олжабек Аянат	4	Жеңіл үмітсіздік
14	10г	Нұрғали Жансауле	5	Жеңіл үмітсіздік
15	10г	Жұмахан Жасмин	0	Үмітсіздік анықталған жоқ
16	10г	Жақсылық Дінмұхамед	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
17	10г	Ілесбек Ернұр	5	Жеңіл үмітсіздік
18	10г	Мұхитұлы Бекзат	4	Жеңіл үмітсіздік
19	10г	Молдахул Сымбат	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
20	10г	Абдурахман Алтынай	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
21	10г	Дүйсенбай Сезім	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
22	10г	Пернебай Әділет	3	Үмітсіздік анықталған жоқ

№	Сыныбы	Аты – Жөні	балл	Бек тест жауабы
1	10Ж	Талғатқызы Ханзада	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
2	10Ж	Өмірбек Асел	1	Үмітсіздік анықталған жоқ
3	10Ж	Пердебай Ринат	4	Жеңіл үмітсіздік
4	10Ж	Бакытов Асет	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
5	10Ж	Тулегенов Нұрбақ	8	Жеңіл үмітсіздік
6	10Ж	Жәнібек Кәусар	4	Жеңіл үмітсіздік
7	10Ж	Сарсекул Мөлдір	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
8	10Ж	Кошенова Шапағат	4	Жеңіл үмітсіздік
9	10Ж	Бердібай Мухаммед	0	Үмітсіздік анықталған жоқ
10	10Ж	Сапарбек Аят	8	Жеңіл үмітсіздік
11	10Ж	Сабит Мұхамеддиар	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
12	10Ж	Ардаққызы Ұлболсын	0	Үмітсіздік анықталған жоқ
13	10Ж	Асхат Шыңғысхан	7	Жеңіл үмітсіздік
14	10Ж	Нышанбай Шұғыла	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
15	10Ж	Жанибек Жания	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
16	10Ж	Жұмахан Салтанат	8	Жеңіл үмітсіздік
17	10Ж	Кобей Балауса	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
18	10Ж	Бабас Жанерке	2	Үмітсіздік анықталған жоқ
19	10Ж	Елтай Фаузия	8	Жеңіл үмітсіздік
20	10Ж	Серікбай Нұрай	9	Орташа үмітсіздік
21	10Ж	Байсариева Амина	3	Үмітсіздік анықталған жоқ
22	10Ж	Шаяхмет Балгерім	2	Үмітсіздік анықталған жоқ

23	10Ж	Жетпісбай Жанерке	1	Үмітсіздік анықталған жоқ

Берілген анализ және интерпретация

10«А» сыныбында қатысушылар саны 20 оқушы .Диагностика қорытындысы бойынша 1 оқушыда орташа үмітсіздік шкаласы көрсетілді. Жарылқасым Ерасыл орташа үмітсіздік көрсетті.

10 «Ә» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан үмітсіздік шкаласы жоғары оқушы анықталмады. Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.

10«Б» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 1 оқушыда орташа үмітсіздік шкаласы көрсетілді. Қалдыбай Мерей орташа үмітсіздік көрсетті. Сынып жетекшісімен бірлесе отыра, қосымша әдістеме жүргізу және оқушыларды бақылау.

10«В» сыныбында қатысушылар саны 19 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 1 оқушыда орташа үмітсіздік шкаласы көрсетілді. Анаркулова Шапағат орташа үмітсіздік көрсетті Сынып жетекшісімен бірлесе отыра, қосымша әдістеме жүргізу және оқушыларды бақылау.

10 «Г» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан үмітсіздік шкаласы жоғары оқушы анықталмады. Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.

10 «Е» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан үмітсіздік шкаласы жоғары оқушы анықталмады. Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.

10 «И» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша 2 оқушыда орташа үмітсіздік шкаласы көрсетілді.Тұрлыбек Ернұр мен Бағдаулет Ерхан орташа үмітсіздік көрсетті Сынып жетекшісімен бірлесе отыра, қосымша әдістеме жүргізу және оқушыларды бақылау.

10 «Ж» сыныбын қатысушылар саны 21 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 1 оқушыда орташа үмітсіздік шкаласы көрсетілді. Серікбай Нұрай орташа үмітсіздік көрсетті Сынып жетекшісімен бірлесе отыра, қосымша әдістеме жүргізу және оқушыларды бақылау.

- **Зерттеудің жалпы қортындысы:**

Зерттеу нәтижесінде 10 а сынып – 1 оқушы,10 б – 1 оқушы, 10 в – 1 оқушы, 10 И – 2 оқушы ,10ж - 1 оқушы орташа деңгейдегі үмітсіздік көрсеткіші анықталды. Бұл деңгей — оқушының болашаққа қатысты алаңдаушылығының, эмоционалдық күйзелісінің немесе өмірлік жағдайларға сенімсіз көзқарасының бар екенін көрсетеді.

Оқушыда келесі тенденциялар байқалуы мүмкін:

- кейбір жағдаяттарда өзін жеткіліксіз сезіну;
- болашаққа қатысты сенімнің әлсіреуі;
- қиындықтарды бағалауда пессимистік ойлардың көрінуі;
- эмоционалдық тұрақсыздықтың төмендеуі.

Аталған көрсеткіш клиникалық деңгейге жатпайды, дер кезінде қолдау көрсетілсе түзетілуі мүмкін психологиялық жағдай болып табылады.

ҰСЫНЫСТАР:

1. Оқушымен жеке психологиялық әңгімелесу және эмоционалдық қолдау көрсету.
2. Өзін-өзі бағалауды көтеруге арналған жаттығулар жүргізу.
3. Стресті басқару және позитивті ойлау дағдыларын қалыптастыру.
4. Сынып жетекшісімен бірлесе отыра, қосымша әдістеме жүргізу және оқушыларды бақылау, кенес беру.

Буллингтің алдын алу мақсатында Д.Ольвеустің «Буллинг»сауалнамасы (автоматтандырылған диагностика)

- **Зерттеу тақырыбы:** 10–11-сынып оқушылары арасында буллингтің таралу деңгейін анықтау бойынша жүргізілген сауалнама нәтижесі
- **Жүргізу күні, уақыты:**қазан, 2025 ж **Хаттама №2**
- **Зерттеу пәні және объектісі:** 10 а,ә,б,в,г,е,и,ж ,11а,11ә,11б,11в,11г,11ғ,11д,11л,11к,11ж,11и,11е сынып оқушылары
- **Зерттеу әдістемесі, авторы:** Д. Ольвеустің буллингті анықтауға арналған сауалнамасы

Мақсаты: оқушылар арасындағы буллингтің кездесу жиілігін анықтау, мектептегі психологиялық ахуалды зерделеу және оқушылардың қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыруға бағытталған профилактикалық жұмыстарды жоспарлау.

Сауалнама мазмұны: оқушыларға буллингке қатысты 13 сұрақ ұсынылды. Жауаптарда буллингтің кездесу жиілігі бағаланды.

Сауалнама нәтижелері

Зерттеу нәтижесінде оқушылардың жауаптары төмендегідей бөлінеді.

1) Ешқашан болмаған -70%-дан жоғары, 2) Бір-екі рет болған -18,9%,3)Кейде болады-11,1% 4)Аптасына бір рет-0% Аптасына бірнеше рет-0%

Нәтижелерді талдау

Сауалнама нәтижелері бойынша оқушылардың басым бөлігі буллингтің ешқашан болмағанын көрсеткен. Бұл зерттеуге қатысқан оқушылардың көпшілігі буллингті жиі кездестірмейтінін білдіреді.

Сонымен қатар, оқушылардың 18,9%-ы буллингтің бір-екі рет болғанын, ал 11,1%-ы кейде кездесетінін көрсеткен. Бұл жауаптар оқушылар арасында жекелеген келеңсіз жағдайлардың орын алуы мүмкін екенін байқатады.Аптасына бір рет және аптасына бірнеше рет болатын жағдайларды белгілеген оқушылар тіркелмеген. Дегенмен, бұл көрсеткіш буллинг мүлдем жоқ дегенді білдірмейді. Сауалнама нәтижелерін оқушылармен жеке әңгімелесу, сынып жетекшілерінің бақылауы және мектептегі психологиялық ахуалды қосымша зерделеу арқылы нақтылау қажет.

Қорытынды

Жүргізілген сауалнама нәтижесінде 10–11-сынып оқушыларының басым бөлігінде буллингтің жиі кездесетіні туралы мәлімет анықталмаған. Алайда бір-екі рет немесе кейде кездесетін жағдайларды көрсеткен оқушылардың жауаптары профилактикалық жұмыстарды жалғастыру қажеттігін көрсетеді.

Ұсыныстар

1. 10–11-сынып оқушылары арасында буллингтің алдын алу бағытындағы түсіндіру жұмыстарын жалғастыру.
2. Оқушыларға буллингтің түрлері, оның салдары және көмекке жүгіну жолдары туралы ақпарат беру.
3. Сынып жетекшілерімен бірлесіп, сыныптағы психологиялық ахуалды бақылау.
4. Буллингке қатысты жеке шағымдар немесе нақты жағдайлар анықталған жағдайда, оқушылармен жеке жұмыс жүргізу.
5. Оқушылар арасында өзара сыйластық, қауіпсіз қарым-қатынас және қолдау мәдениетін қалыптастыруға бағытталған тренингтер ұйымдастыру.

Жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін бағалау (Д.Рассел,М.Фергюсон)

- **Зерттеу тақырыбы:** Аутодеструктивті мінез-құлықты диагностикалау
- **Жүргізу күні, уақыты:** қараша, 2025 ж **Хаттама №3**
- **Зерттеу пәні және объектісі:** 10А,Ә,Б,В,Д,Г,Ж,И сынып оқушылары
- **Зерттеу әдістемесі, авторы:** Жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін диагностикалау әдістемесі, авторлары Д. Расселл, Л. Пепло, М. Фергюсон
- **Мақсаты:** Жеке тұлғаның аутодеструктивті мінез-құлыққа бейімділігін анықтау және алдын алу.
- **Міндеттері:** Балаларға қажетті функциялардың дәрежесін анықтау

Зерттеудің жалпы қортындысы

10 А сыныбы қатысушылар саны 20 оқушы. 4 оқушы сыныпта болмады.

10А сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін жоғары оқушы анықталмады

10 Ә сынып қатысушылар саны 19 оқушы.10 Ә сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін жоғары оқушы анықталмады.Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.

10Б сыныбы қатысушылар саны 22 оқушы. 2 оқушы сыныпта болмады. 10 Б сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан 1 оқушыда жоғары жалғыздықтың субъективті сезім деңгейі анықталды.

10 В сыныбы қатысушылар саны 23 оқушы. 1 оқушы сыныпта болмады. 10 В сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан жалғыздықтың субъективті сезім жоғары деңгейін анықталмады.Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.

10 Е сыныбы қатысушылар саны 17 оқушы.1 оқушы сыныпта болмады. 10 Е сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін жоғары оқушы анықталмады.Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан

10 Г сыныбы қатысушылар саны 23 оқушы. 5 оқушы сыныпта болмады. 10 Г сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін жоғары оқушы анықталмады. Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.
10 И сыныбы қатысушылар саны 15 оқушы.10 И сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін жоғары оқушы анықталмады. Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.
10 Ж сыныбы қатысушылар саны 21 оқушы. 1 оқушы болмады. 10 Ж сыныбында диагностика қорытындысы бойынша оқушылардан жалғыздықтың субъективті сезім деңгейін жоғары оқушы анықталмады. Сыныпта жақсы атмосфера қалыптасқан.

- **Практикалық ұсыныстар**
- - оқушыға жеке кеңес беру жұмысын жүргізу

Оқушылардың мектептегі мазасыздық деңгейін анықтау
Филлипс Б (мазасыздық деңгейін диагностикалау)

- **Зерттеу тақырыбы: « Мектептегі мазасыздық деңгейін диагностикалау»**
- **Жүргізу күні, уақыты:** желтоқсан **Хаттама №4**
- **Зерттеу пәні және объектісі:** 10 -11 сыныптар оқушылары
- **Зерттеу әдістемесі, авторы: Филлипс Б**

Мақсаты: Оқушылардың мектептегі мазасыздық деңгейін анықтау
Міндеттері: Балаларға қажетті функциялардың дәрежесін анықтау

Берілген анализ және интерпретация

10«А» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. 10«а» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 2 оқушы анықталды.
10«Ә» сыныбында қатысушылар саны 15 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 4 оқушы анықталды.
10«Б» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы. 10«Б» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 8 оқушы анықталды.
10«В» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы. 10«В» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 4 оқушы анықталды.
10«Г» сыныбында қатысушылар саны 21 оқушы. 10«Г» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 2 оқушы анықталды.
10 «Е» сыныбында қатысушылар саны 19 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 3 оқушы анықталды.
10«И» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. 10«И» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 3 оқушы анықталды.
10«Ж» сыныбын қатысушылар саны 22 оқушы. диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 6 оқушы анықталды.
11«А» сыныбында қатысушылар саны 19 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 2 оқушы анықталды.
11«Ә» сыныбында қатысушылар саны 18 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 6 оқушы анықталды
11«Б» сыныбында қатысушылар саны 19 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 5 оқушы анықталды
11«В» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 8 оқушы анықталды.
11«Г» сыныбында қатысушылар саны 18 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 4 оқушы анықталды
11«Ғ» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 5 оқушы анықталды.
11«Е» сыныбында қатысушылар саны 15 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 7 оқушы анықталды.
11«Ж» сыныбында қатысушылар саны 21 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 8 оқушы анықталды.
11«Д» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 6 оқушы анықталды.

11«И» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 7 оқушы анықталды.
11«Л» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары оқушы анықталмады.
11«К» сыныбында қатысушылар саны 24 оқушы. диагностика қорытындысы бойынша мазасыздық деңгейі жоғары 5 оқушы анықталды
Зерттеудің жалпы қортындысы: 10 а сынып – 2 оқушы,10 ә –4 оқушы,10 б – 8 оқушы, 10 в – 4 оқушы, 10 г – 2 оқушы, 10 и– 3 оқушы ,10ж - 6 оқушы,10е-3 оқушы,11а – 4 оқушы,11ә – 8 оқушы, 11б– 5 оқушы, 11в – 8 оқушы, 11г – 4 оқушы, 11ғ – 5 оқушы, 11е –7 оқушы,11ж– 8оқушы, 11д – 6 оқушы, 11и – 7 оқушы, 11к – 5 сыныптар оқушыларында жоғары мазасыздық деңгейі анықталды. Жоғары мазасыздық көрсеткен оқушыларда келесі психологиялық ерекшеліктер байқалды:

- оқу үдерісіне байланысты уайымның жоғары болуы;
- бағалаудан, бақылау жұмыстарынан қорқу;
- өзіне деген сенімсіздік;
- эмоционалдық тұрақсыздық;
- мұғалімдермен және сыныптастарымен қарым-қатынаста ішкі қысым сезіну. Аталған көрсеткіштер оқушылардың оқу үлгеріміне, психоэмоционалдық жағдайына және мектепке бейімделуіне кері әсерін тигізуі мүмкін.

Практикалық ұсыныстар
Осыған байланысты жоғары мазасыздық деңгейі анықталған оқушылармен:

- жеке және топтық психологиялық түзету-дамыту жұмыстары;
- мазасыздықты төмендетуге бағытталған тренингтер мен релаксациялық жаттығулар.
- Оқушыларға эмоциялық күйді қалпына келтіруде көмектесу мақсатында мектеп психологы жеке және топтық жұмыс жүргізу.
- Сынып жетекшісі мен пән мұғалімдерін хабардар ету.

Оқушылардың стресске төзімділік деңгейін анықтау.
Э.Ховард бойынша «Стресске төзімділік деңгейін анықтау» тесті.

- **Зерттеу тақырыбы:** Ховард әдістемесі бойынша оқушылардың
  - стресске төзімділік деңгейін анықтау
- **Жүргізу күні, уақыты:** қаңтар, 2026 ж **Хаттама №5**
- **Зерттеу пәні және объектісі:** 11 А сынып оқушылары
- **Зерттеу әдістемесі, авторы:** Э. Ховард бойынша «Стресске төзімділік
  - деңгейін анықтау» тесті
- **Мақсаты:** Оқушылардың стресске төзімділік деңгейін
  - диагностикалау
- **Міндеттері:** -оқушылардың стресске төзімділік деңгейін анықтау.
  - эмоционалдық тұрақтылық көрсеткіштерін бағалау.
- **Зерттеудің жалпы қортындысы:**

№ р/н	Сыныбы	Стресске жиі ұшырайтын 36-45 ұпай	Стресске орташа ұшырайтын 26-36 ұпай	Стресске шамалы ұшырайтын 15-25 ұпай
1	11А	0	9	4
2	11Б	0	17	4
3	11В	2	6	7
4	11Е	0	12	3
5	11Г	0	9	3
6	11И	0	12	4
7	11Д	0	9	4
8	11Л	1	8	5
9	11Ғ	0	10	1

Шешімі/қорытынды:
11 А сыныбында 18 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 13 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын оқушы жоқ, стресске орташа ұшырайтын – 9 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын-4 оқушы анықталды.
11 Б сыныбында 22 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 22 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын оқушы жоқ , стресске орташа ұшырайтын – 17 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын-4 оқушы анықталды.
11 В сыныбында 22 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 16 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын 2 оқушы бар , стресске орташа ұшырайтын – 6 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын- 7 оқушы анықталды.
11 Е сыныбында 17 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 15 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын оқушы жоқ , стресске орташа ұшырайтын – 12 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын- 3 оқушы анықталды.
11 «Г» сыныбында 17 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 12 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын оқушы жоқ , стресске орташа ұшырайтын – 9 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын- 3 оқушы анықталды.
11 И сыныбында 18 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 16 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын оқушы жоқ, стресске орташа ұшырайтын – 12 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын-4 оқушы анықталды.
11 Д сыныбында 19 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 13 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын оқушы жоқ, стресске орташа ұшырайтын – 9 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын-4 оқушы анықталды.
11 Л сыныбында 18 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 14 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын 1 оқушы бар, стресске орташа ұшырайтын – 5 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын-5 оқушы анықталды.
11 Ғ сыныбында 16 оқушы бар. Зерттеуге қатысқан 11 оқушымен жұмыстар жүргізілді. Стресске жиі ұшырайтын оқушы жоқ, стресске орташа ұшырайтын – 10 оқушы, стресске шамалы ұшырайтын-1 оқушы анықталды.
Ұсыныс: Стресске орташа ұшырайтын оқушылардың оқу тобында және мектептен тыс ұжымдағы статустық ұстанымдарын нығайту шараларын кеңінен қолдану. Стресске жиі ұшырайтын деңгейді көрсеткен оқушылардың жетістігін үнемі нығайтып, оның әрекетті орындауға ынталандыру, мадақтау. Диагностикалық зерттеу нәтижесінде оқушылардың басым бөлігінде стресске орташа деңгейде төзімділік анықталды. Аталған оқушылармен жеке және топтық түзету-дамыту жұмыстары, психологиялық кеңес беру.

Аутодеструктивті мінез-құлықты диагностикалау
«Өміршеңдік» сауалнамасы(С.Мадди,Д.Леонтьевтің бейімделуінде)

- **Зерттеу тақырыбы:** «Өміршеңдік сауалнамасы»
- **Жүргізу күні, уақыты:** Ақпан, **Хаттама №6**
- **Зерттеу пәні және объектісі:** 10 -11 сыныптар оқушылары
- **Зерттеу әдістемесі, авторы:** С. Мадди және Леонтьев
- **Мақсаты:** Адамның стресске, күйзеліске және өмірдегі белгісіздік жағдайларға қарсы тұру қабілетін бағалау. Ол адамның қиындықтарды жеңіп, ішкі тепе-теңдікті сақтауға дайындығын анықтайды

10«А» сыныбында қатысушылар саны 21 оқушы. 10«а» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша 2 өміршеңдік деңгейі орташа оқушы анықталды.
10«Ә» сыныбында қатысушылар саны 15 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 2 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
10«Б» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы. 10«Б» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша 2 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
10«В» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы. 10«В» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша 1 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
10«Г» сыныбында қатысушылар саны 21 оқушы. 10«Г» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.

10 «Е» сыныбында қатысушылар саны 13 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша 1 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
10«И» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. 10«И» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталмады.
10«Ж» сыныбын қатысушылар саны 22 оқушы. диагностика қорытындысы бойынша 5 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
11«А» сыныбында қатысушылар саны 19 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 1 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
11«Ә» сыныбында қатысушылар саны 18 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі 1 төмен оқушы анықталды.
11«Б» сыныбында қатысушылар саны 19 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды
11«В» сыныбында қатысушылар саны 22 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі жоғары оқушы анықталды.
11«Г» сыныбында қатысушылар саны 18 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 1 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды
11«Ғ» сыныбында диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі жоғары оқушы анықталды.
11«Е» сыныбында қатысушылар саны 15 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі жоғары оқушы анықталды.
11«Ж» сыныбында қатысушылар саны 21 оқушы.Диагностика қорытындысы бойынша өміршеңдік деңгейі жоғары оқушы анықталды.
11«Д» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 5 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
11«И» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы бойынша 4 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
11«Л» сыныбында қатысушылар саны 17 оқушы. Диагностика қорытындысы
Бойынша 1 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды.
11«К» сыныбында қатысушылар саны 24 оқушы. диагностика қорытындысы бойынша 3 өміршеңдік деңгейі төмен оқушы анықталды
Зерттеудің жалпы қортындысы: 10 а сынып –2 оқушы,10 ә –2 оқушы,10 б –2 оқушы, 10 в – 1 оқушы, 10 г – оқушы, 10 и–оқушы ,10ж - оқушы,10е-оқушы,11а –оқушы,11ә –оқушы, 11б–оқушы, 11в –оқушы, 11г –оқушы, 11ғ –оқушы, 11е –оқушы,11ж–оқушы, 11д –оқушы, 11и –оқушы, 11к –сыныптар оқушыларында жоғары мазасыздық деңгейі анықталды. Жоғары көрсеткен оқушыларда келесі психологиялық ерекшеліктер байқалды:

- оқу үдерісіне байланысты уайымның жоғары болуы;
- бағалаудан, бақылау жұмыстарынан қорқу;
- өзіне деген сенімсіздік;
- эмоционалдық тұрақсыздық;
- мұғалімдермен және сыныптастарымен қарым-қатынаста ішкі қысым сезіну. Аталған көрсеткіштер оқушылардың оқу үлгеріміне, психоэмоционалдық жағдайына және мектепке бейімделуіне кері әсерін тигізуі мүмкін.

Практикалық ұсыныстар
Осыған байланысты жоғары мазасыздық деңгейі анықталған оқушылармен:

- жеке және топтық психологиялық түзету-дамыту жұмыстары;
- мазасыздықты төмендетуге бағытталған тренингтер мен релаксациялық жаттығулар.
- Оқушыларға эмоциялық күйді қалпына келтіруде көмектесу мақсатында мектеп психологы жеке және топтық жұмыс жүргізу.
- Сынып жетекшісі мен пән мұғалімдерін хабардар ету.

Әдістеме: К. Янгтың интернетке тәуелділік шкаласы
Мерзімі: Сәуір, 2026
Қатысушылар: 10–11 сынып оқушылары, 20 сынып
Мектеп оқушылары арасында интернетке тәуелділік деңгейін анықтау мақсатында К. Янгтың интернетке тәуелділік шкаласы бойынша психологиялық диагностика жүргізілді. Әдістеме 20 сұрақтан тұрады және оқушылардың интернетті пайдалану жиілігі мен оған деген тәуелділік деңгейін анықтауға бағытталған. Сауалнама нәтижелері 5 балдық шкала бойынша бағаланып, жалпы ұпай саны есептелді.

Сауалнамадан өткен оқушылардың саны (10-11 сыныптар)	Сауалнамадан өтпеген оқушылардың саны (10-11 сыныптар)	Нәтиже					
		Интернеттің қарапайы пайдаланушы		Орташа интернетке тәуелділік		Интернетке айқын тәуелділік	
		кол-во	%%	кол-во	%%	кол-во	%%
344	45	310	90%	32	9%	2	1%

Зерттеу нәтижесі бойынша кейбір оқушыларда интернетті шамадан тыс пайдалану қаупі анықталды.

Қорытынды

Диагностикалық зерттеу нәтижесінде оқушылардың көпшілігінде интернетті қалыпты немесе шамадан тыс пайдалану қаупі байқалды. Сары аймақтағы оқушыларда интернетті пайдалану уақытының артуы, бос уақытты көбіне онлайн кеңістікте өткізуге бейімділік байқалады. Бұл көрсеткіштер профилактикалық психологиялық жұмыстар жүргізуді талап етеді.

Сонымен қатар жоғары көрсеткіш жинап, 32 оқушы **интернетке тәуелділіктің орташа деңгейін** көрсетті. Бұл жағдайда интернетті шамадан тыс пайдалану қауіпі бар, уақытты бақылаудың төмендеуі, эмоционалдық тәуелділік белгілерінің болуы мүмкін.

Осыған байланысты оқушымен жеке психологиялық кеңес, профилактикалық және түзету жұмыстары жүргізу ұсынылады. Сонымен қатар сынып жетекшісі мен ата-анасына баланың интернет қолдану уақытын бақылау, бос уақытын тиімді ұйымдастыру және офлайн әлеуметтік белсенділігін арттыру бойынша ұсыныстар беру қажет.

Ұсыныстар

Сынып жетекшілеріне:

- Оқушылардың интернетті пайдалану уақытына назар аударып, бос уақытын тиімді ұйымдастыруға ықпал ету.
- Сынып сағаттарында интернет қауіпсіздігі, уақытты дұрыс жоспарлау және цифрлық мәдениет туралы түсіндіру жұмыстарын жүргізу.
- Сары аймақтағы оқушылармен жеке әңгіме жүргізіп, олардың оқу белсенділігі мен сабаққа қатысуын бақылауда ұстау.
- Оқушыларды спорттық, шығармашылық және қоғамдық іс-шараларға көбірек тарту арқылы офлайн белсенділігін арттыру.
- Ата-аналармен байланыс жасап, баланың интернетті пайдалану уақытына бірлескен бақылау жүргізу.

ТҮЗЕТУ-ДАМЫТУ ЖҰМЫСТАРЫ

Түзету-дамыту жұмыстары психодиагностикалық зерттеу нәтижелері мен оқушылардың жеке психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып жүргізілді. Жұмыстың негізгі мақсаты – білім алушылардың эмоционалдық жағдайын тұрақтандыру, қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру, өзіне деген сенімділігін арттыру және оқу үдерісіне бейімделуіне психологиялық қолдау көрсету және ҰБТ алдындағы мазасыздық және қобалжу алдын алу. Анықталған қажеттіліктерге сәйкес оқушылармен жеке және топтық түзету-дамыту сабақтары, психологиялық жаттығулар мен тренингтер ұйымдастырылды.

Қыркүйек айында 10 сынып оқушыларымен мектепке бейімделу, сыныптағы өзара қарым-қатынасты нығайту және оқу жылын жағымды көңіл күймен бастау мақсатында түзету-дамыту жұмыстары жүргізілді. Оқушылардың эмоционалдық жағдайын тұрақтандыруға, өзара сенімді қарым-қатынас орнатуға және ұжымдық әрекет дағдыларын дамытуға бағытталған «Жаңа сынып-жаңа мүмкіндік» тренингтік жаттығулар өткізілді. Сонымен қатар жоғары сынып оқушыларымен «Білім беру ұйымдарында діни экстремизмнің алдын алу» тақырыбында профилактикалық-түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

Қазан айында 10–11 сынып оқушылары арасында Д. Ольвеус «Буллинг» сауалнамасы жүргізілді. Оқушыларға буллингтің түрлері, алдын алу жолдары және көмекке жүгіну туралы ақпарат берілді. «Сен жалғыз емессің» буллингтің алдын алу QR-коды орналастырылды. Ата-аналарға «Буллингтің алдын алу және балаға қолдау көрсету» тақырыбында жаднама таратылды.

Қараша айында 11 сынып оқушыларымен эмоционалдық жағдайды тұрақтандыру, күйзелісті төмендету және өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастыруға бағытталған тренингтер жүргізілді. «Стресске төзімділік және өзін-өзі реттеу дағдыларын дамыту» бағытында стресс белгілерін тану, жағымсыз эмоцияларды басқару, қиын жағдайда сабыр сақтау және тиімді психологиялық тәсілдерді қолдану жолдары қарастырылды. Оқу жүктемесі мен емтихан алдындағы алаңдаушылықтың алдын алуға бағытталған жаттығулар ұйымдастырылды.

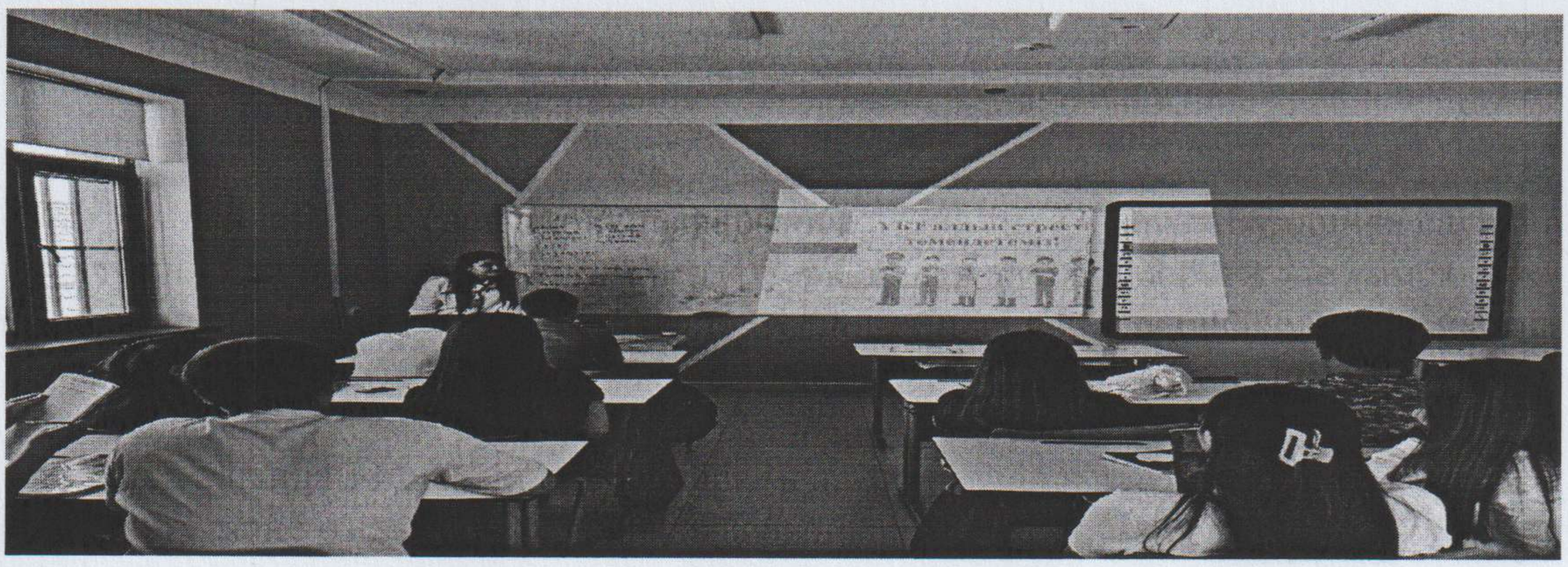

Желтоқсан айында 10–11 сынып оқушыларына «**ҰБТ алдындағы мазасыздық пен қобалжудың алдын алу**» тақырыбында тренинг өткізілді. Тренинг барысында оқушыларға емтихан алдындағы қобалжуды төмендету, эмоцияны басқару және өзіне деген сенімділікті арттыруға бағытталған жаттығулар жүргізілді.

Қаңтар айында педагогтардың эмоцияналды күйін деңгейін зерттеу тесті алынды .

Оқушылармен оқу жылының екінші жартысына психологиялық дайындық мақсатында түзету-дамыту жұмыстары жүргізілді. Оқу мотивациясын арттыру, мақсат қою, уақытты тиімді жоспарлау, өз мүмкіндіктеріне сенімділікті қалыптастыру және эмоционалдық ресурстарды қалпына келтіру бағытында тренингтік жаттығулар өткізілді. 11-сынып оқушыларымен ҰБТ-ға дайындық кезіндегі психологиялық қиындықтардың алдын алу бойынша жеке және топтық жұмыстар ұйымдастырылды.

Ақпан айында 10–11 сынып оқушыларымен «Менің Мақсатым» атты тұлғалық ресурстарды анықтау және өзіндік бағалауды қолдау тренингі жүргізілді. Тренинг барысында оқушылар өздерінің күшті жақтарын анықтау, қиындықтарды жеңу жолдарын қарастыру, позитивті ойлау, ішкі ресурстарды пайдалану және өзіне деген сенімділікті арттыру бойынша жаттығулар орындады.

Наурыз айында жоғары сынып оқушылармен ҰБТ дайындық бойынша психологиялық және педагогикалық тренинг өтілді . Оқушылармен эмоционалдық сауаттылық, өзін-өзі қабылдау, құндылықтарды анықтау, қарым-қатынас мәдениеті және психологиялық саулықты сақтау тақырыптары қарастырылды. Тренингтік жаттығулар арқылы оқушылар өз сезімдерін түсіну, жағымды эмоцияларды күшейту және өзіне әрі айналасындағыларға қолдау көрсету дағдыларын дамытты.

Сәуір айында «Кәмелетке толмағандар арасында экстремизм мен терроризмнің алдын алу» жөніндегі 2025–2026 жылдарға арналған жоспарға сай мектеп оқушыларына «Күйзеліс және шешім: жастар арасындағы психологиялық қиындықтарды шешу» тақырыбында тренинг жүргізілді

.

Тренингтің мақсаты – психологиялық қиындықтардың түрлерін түсіндіру, күйзелістің адам өміріне әсерін көрсету, қиындықтарды шешу жолдарын ұсыну.

ҰБТ және емтиханға тапсыру кезінде психологиялық қиындықтарға төтеп беру мақсатында оқушыларға:

ҰБТ-ны жеңіл қабылдап, өз мүмкіндігін бағалауды үйрету;

өз-өзіне сенімділік, қобалжуды төмендету, емтихан мақсаттарын дұрыс қою дағдыларын үйрету;

мамандықты таңдау және кәсіби бағдар туралы ақпарат беру;

қобалжуды басудың тиімді тәсілдерін меңгерту бағытында психологиялық қолдау көрсетілді.

Мамыр айында «Психологиялық қолдау орталығының» жоспарына сәйкес «Балалардың психологиялық денсаулығын және құқықтарын қорғауы» жөнінде психологиялық қолдау жұмыстары жүргізілді. «Ашық есік күні» өткізілді. Онда мектеп бітіруші түлектер мен ата-аналарға психологиялық кеңес берілді.

Ағарту және алдын алу жұмыстары

Қыркүйек айында мектеп оқушыларының қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында «Сенім жәшігі» таныстырылып, оның қызметі мен қолдану тәртібі түсіндірілді.

Қазан айында оқушылар арасында буллинг және кибербуллингтің алдын алу бойынша түсіндіру жұмыстары жүргізіліп, оқушыларға қауіпсіз қарым-қатынас және бір-біріне қолдау көрсету туралы ақпарат берілді.

Қараша айында кәмелетке толмағандар арасында интернет алаяқтық пен нашақорлықтың алдын алу бойынша профилактикалық түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Сонымен қатар, қыздар арасында құқықбұзушылықтың алдын алу мақсатында психологиялық әңгімелесу және тренинг өткізілді.

Желтоқсан айында мектеп медбикесімен бірлесіп, жасөспірімдер арасында ерте жүктілік пен ерте жыныстық қарым-қатынастың алдын алу бойынша ағарту және профилактикалық жұмыстар жүргізілді.

Қаңтар айында оқушыларға ҰБТ-ға байланысты психологиялық кеңестер беріліп, емтихан кезіндегі қобалжуды төмендету және өзіне деген сенімділікті арттыру бойынша ұсыныстар берілді.

Ақпан айында жасөспірімдермен өзін-өзі тану, эмоционалдық тұрақтылық және тұлғалық даму бағытында психологиялық тренинг өткізілді.

Мамыр айында оқушыларға ҰБТ алдындағы мазасыздық пен қобалжудың алдын алу мақсатында психологиялық тренинг өткізіліп, емтиханға психологиялық тұрғыдан дайындалуға бағытталған кеңестер берілді.

Кеңес беру жұмыстарының негізгі бағыттарында жеке кеңес беру жоспарланды

* Оқушыларға психологиялық кеңес беру
* Оқу үлгерімі мен мотивациясы
* Қарым-қатынас мәселелері
* Буллинг және кибербуллингтің алдын
* Кәсіби бағдар беру
* Ата-аналарға кеңес беру
* Педагогтерге кеңес беру
* ҰБТ-ға психологиялық дайындық
* Жасөспірімдердің қауіпсіздігі – құқықбұзушылықтың, зиянды әдеттердің және қауіпті мінез-құлықтың алдын алу

Қорытынды

Алдағы оқу жылында педагог-психологтың жұмысы оқушылардың психологиялық әл-ауқатын сақтауға, эмоционалдық тұрақтылығын қалыптастыруға және қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз етуге бағытталады. оқушылардың психологиялық жағдайын жүйелі түрде бақылау және диагностикалық жұмыстар жүргізу, мазасыздық, күйзеліс, буллинг және кибербуллингтің алдын алу жұмыстарын жалғастыру, ҰБТ-ға дайындалатын оқушыларға психологиялық қолдау көрсету,оқушылардың өзін-өзі тануы мен эмоционалдық интеллектісін дамыту, ата-аналармен және педагогтермен психологиялық ағарту жұмыстарын күшейту, қиындыққа тап болған оқушыларға жеке кеңес беру және қажетті жағдайда тиісті мамандарға бағыттау, кәсіби бағдар беру жұмыстарын жүйелі түрде ұйымдастыру, оқушылардың психологиялық қауіпсіздігі мен қолайлы әлеуметтік-психологиялық ортасын қалыптастыру.

Жыл бойы жүргізілген жұмыстардың нәтижелеріне сүйене отырып, келесі оқу жылында профилактикалық, ағартушылық, диагностикалық, кеңес беру және түзету-дамыту бағыттары өзара байланыста жүзеге асырылатын болады.